

REPORTAGE Nationale herdenking verkeersslachtoffers: erkenning ontbreekt vaak

# Uit het leven gerukt met 90 kilometer per uur

De Nederlandse Vereniging Verkeersslachtoffers hield zondag haar jaarlijkse herdenking, deze keer in Paviljoen Welgelegen, het Provinciehuis van Noord-Holland in Haarlem. „De rechtspositie van verkeersslachtoffers is nog steeds rampzalig.”



Jannie Schipper  
j.schipper@mediahuis.nl

**Haarlem** ■ Ze waren nog speciaal een fietshelm gaan kopen. Op donderdagmiddag 5 augustus 2021 stapten Niels Ruijter (24) en een vriend, die voor het eerst mee ging wielrennen, samen op de racefiets. Net een paar kilometer buiten het dorp kwam een auto hun in volle vaart achterop. Niels' vriend werd de berm in geslingerd, op Niels reed de auto vol in. De auto was total loss. Niels ook. Zijn moeder Esther van der Klis, haastig naar België gereden na het eerste alarmerende telefoontje, herkende het gezicht van haar zoon niet, zo erg was hij toegetakeld. Een dag later werd Niels hersendood verklaard.

## Olievlek

„Je bent niet alleen je kind kwijt, je bent ook je gezin een beetje kwijt”, zegt Van der Klis ruim twee jaar later op de jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst van de Vereniging Verkeersslachtoffers. Zoals een lotgenote even later op het podium zegt: als een verkeersslachtoffer om het leven komt, vormt dat een olievlek. „Ook aan vrienden van Niels zie ik dat ze de weg een beetje kwijt zijn.” Zelf leed zij zo onder de nasleep van het ongeval dat ze uiteindelijk haar hectische baan als beleidsmedewerker bij de Provinciale Staten van Noord-Holland opgaf en terugging naar een lichtere functie dichterbij huis. Op haar initiatief vindt de herdenkingsbijeenkomst dit keer plaats bij haar vroegere werkgever, in het Provinciehuis in Haarlem.

„Ik vertel er altijd bij dat ze die helm waren gaan kopen”, zegt Van der Klis. „Niels wilde niet op pad zonder dat ze allebei een helm droegen. Hij nam in alle opzichten zijn verantwoordelijkheid, hij mocht er op rekenen dat een ander dat ook deed.” Mede daarom was de strafzaak, in mei dit jaar, een volgende klap voor Van der Klis. Tot haar verbijstering kreeg de veroorzaker van het ongeluk zes weken taakstraf opgelegd, in plaats van het jaar cel dat de officier van justitie had geëist. „De automobilist wilde geen openheid van zaken geven. Hij vond vooral zichzelf ook slachtoffer.”

## Erkenning

Het andere traject, met de verzekeringsmaatschappij, is nog volop gaande. „Daar wordt heel bot gezegd: bewijs de causaliteit maar”, zegt zij. „Het zou zoveel schelen als je niet overal zo voor hoefde te vechten, als je het gevoel krijgt dat ze jouw verlies erkennen.” Erkenning is dit jaar het thema van de herdenking. Daar



Voor elk verkeersslachtoffer wordt een witte roos neergelegd.

FOTO ELINE SCHUURMANS

## Meer verkeersdoden

De landelijke overheid heeft de ambitie uitgesproken het aantal verkeersdoden in 2050 terug te hebben gebracht naar nul. In weerwil daarvan is het aantal verkeersdoden in Nederland in 2022 na een jarenlange daling juist weer gestegen. Dat jaar vielen er 745 doden in het verkeer, 163 meer dan in 2021. Het was het hoogste aantal sinds 2008. Ouderen komen het vaakst om in het verkeer. 54 procent van het totaal aantal verkeersdoden in 2022 was zestig jaar of ouder. Dat jaar zat 39 procent van de dodelijke slachtoffers op de fiets, 30 procent was inzittende van een auto. Het SWOV, het nationaal wetenschappelijk instituut voor verkeersveiligheidsonderzoek, schat de maatschappelijke kosten van verkeersongevallen op 27 miljard euro.

ontbreekt het in de ervaring van nabestaanden nogal eens aan. Nabestaanden die hun ervaringen delen op het podium, krijgen alom bijval zodra het gaat over de frustrerende rechtszaken en jarenlange gevechten met onwillige verzekeringsmaatschappijen.

De rechtspositie van verkeersslachtoffers en hun nabestaanden is na al die jaren nog steeds 'rampzalig', zegt ook Hans van Maanen. Hij is vanaf de oprichting in 1995 betrokken bij de stichting en stelt jaarlijks de appendix samen bij het Zwartboek dat de stichting in 2015 aan de Tweede Kamer overhandigde. „Een belangrijke manier om een vinger aan de pols te houden”, zegt Van Maanen. „Anders krijg je op een gegeven moment te horen: maar toen was het allemaal slechter. Terwijl de verkeersveiligheid steeds verder achteruit gaat.” Van Maanen pleit naast strengere wetten en handhaving ook voor het invoeren van technische oplossingen zoals een snelheidsbegrenzer. „Het is geen kwestie van niet kunnen, maar van niet willen.”

## Breder publiek

Vandaag is die erkenning er wel, in de vorm van witte rozen, stemmige

„  
Je auto is een wapen dat de dood van een ander kan veroorzaken, wees je daarvan bewust



Niels Ruijter (24) kwam twee jaar geleden om bij een verkeersongeval.

PRIVÉFOTO

strijkers, en de aanwezigheid van gedeputeerde Jeroen Olthof en een aantal lokale bestuurders. Lovende woorden zijn er voor Slachtofferhulp, en voor de familieagenten die getroffen gezinnen tegenwoordig bijstaan in de eerste fase. Peter van Akkeren, die sinds 2020 de Taskforce Verkeersveiligheid leidt bij de politie-eenheid Noord-Holland, begint zijn bijdrage met een persoonlijk verhaal over zijn zoon Jesper die omkwam op het al decennia beruchte Purmerendweg-Zuidelijk in Zuidoostbeemster. Pas in 2008 kwamen daar verkeerslichten. De politiechef doet en passant nog een oproep aan de landelijke politiek om eindelijk werk te maken van de N9, nog zo'n bekende gevarezone.

Het liefst zou Van der Klis de zaal niet alleen gevuld zien met enkele tientallen direct betrokkenen, maar met een veel breder publiek. „We hebben er allemaal mee te maken”, zegt Van der Klis. „We nemen allemaal deel aan het verkeer. Iedereen moet zich ervan bewust zijn dat zijn of haar auto een wapen is dat de dood van iemand anders of jezelf kan veroorzaken. Ga eens bij jezelf te rade: hoe zit ik in de auto?”